

МОТИВИ

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОЛЕКТИВНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ СХЕМИ И НА ДРУГИ ПРЕДПРИЯТИЯ ЗА КОЛЕКТИВНО ИНВЕСТИРАНЕ

Проектът на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (ЗКИСДПКИ) има за цел да въведе в българското законодателство изискванията на Директива 2009/65/ЕО относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) (преработена версия) (Директива 2009/65/ЕО). С Директива 2009/65/ЕС се отменя Директива 85/611/ЕИО, като се запазват съществените елементи от същата, свързани с уредбата на дейността на колективните инвестиционни схеми (КИС) и управляващите дружества. Едновременно с това, с преработената Директива 2009/65/ЕС се въвеждат нови възможности за извършване на дейност на управляващото дружество на дадена КИС, посредством въвеждането на единен паспорт, валиден на територията на целия Европейски съюз (ЕС), създаване на нови структури от типа главни – хранващи КИС, намаляват се административните бариери във връзка с трансграничното предлагане на дялове на КИС, усъвършенстват се изискванията относно преобразуването на КИС, както и се улесняват трансграничните преобразувания, и не на последно място, се подобрява защитата на инвеститорите, включително чрез въвеждането на единен типов документ, наричан «ключова информация за инвеститорите».

Настоящият проект цели самостоятелно обособяване на уредбата на дейността на КИС и отделянето ѝ от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), в който се транспонира отменената Директива 85/611/ЕИО. В допълнение, с проекта се доразвиват и усъвършенстват елементи от действащата правна уредба на КИС.

В проекта са уредени дейността на колективните инвестиционни схеми по смисъла на Директива 2009/65/ЕО, дейността на управляващите дружества, получили лиценз по смисъла на същата директива, както и дейността на други предприятия за колективно инвестиране, в т.ч. инвестиционните дружества от затворен тип.

Въведени са разпоредбите разширяващи възможностите за извършване на дейност от управляващите дружества в рамките на Европейския съюз въз основа на “единен паспорт”. По този начин, управляващо дружество от друга държава-членка може да получи разрешение да управлява КИС с произход от Република България, както и управляващо дружество, получило лиценз от Комисия за финансов надзор по този закон, има възможност да управлява КИС с произход от друга държава-членка. Управляващото дружество с произход от Република България ще може да извършва дейност на територията на друга държава-членка, включваща управление на КИС чрез

клон или при условията на свободно предоставяне на услуги, както и съответната такава дейност ще може да бъде осъществявана от управляващо дружество с произход от друга държава-членка на територията на Република България, въз основа на предоставена атестация от компетентните органи на държавата членка по произход на съответното дружество. Този документ удостоверява, че управляващото дружество е получило разрешение за извършване на дейност в съответствие с изискванията на Директива 2009/65/ЕО от съответния компетентен орган и описва обхвата на разрешението и подробности за всякакви ограничения относно видовете колективни инвестиционни схеми, които управляващото дружество може да управлява. В законопроекта е възприет подход, при който дейността по управление на портфейл на инвестиционното дружество се осъществява само от управляващо дружество.

Структурите от типа главни - хранващи КИС се характеризират с това, че хранващо КИС трябва постоянно да инвестира не по-малко от 85 % от своите активи в друго КИС, което се нарича «главно КИС». С цел да се избегнат непрозрачни каскадни структури, главното КИС не може да бъде хранващо КИС, нито да инвестира в хранващо КИС. Предоставена е и възможност при която, главното и хранващото КИС да бъдат установени в различни държави-членки. С цел гарантиране осъществяването на ефективен надзор от страна на регулаторните органи, хранващите КИС не могат да инвестират в повече от едно главно КИС. С цел защита на интересите на инвеститорите е предвидено инвестицията на хранващото КИС в главното да бъде предварително одобрена от компетентния орган на държавата – членка по произход. Предвидени са разпоредби, свързани с въвеждането на различни процедури относно уреждането на дейността на новосъздадена хранваща структура, предвидена е възможност на съществуваща вече КИС да стане хранваща, както и хранваща КИС, която да промени главната КИС, в която инвестира. С цел по-добра информираност на инвеститорите е предвидено, главното и хранващото КИС да подпишат споразумение за обмен на информация, с което се гарантира допълнително, че хранващата КИС ще действа в най-добър интерес на притежателите на дялове.

Введена е подробна регламентация при извършване на трансгранична дейност от управляващите дружества относно случаите, в които е приложимо законодателството на държавата членка по произход, съответно на другите държави – членки, в които управляващото дружество извършва дейност. Регламентирано е и взаимодействието между компетентните органи на държавите-членки за осъществяването на ефективен надзор.

С проекта се транспонират разпоредбите относно преобразуванията (сливане, вливане), включително относно предвидената нова правна рамка, улесняваща презграничните преобразувания. Независимо от правната им форма, на всички КИС е разрешено да се преобразуват. Въведено е задължение да се изготвя план за преобразуване при едни и същи условия за всички КИС, участващи в преобразуването. С оглед защита интересите на притежателите на дялове от преобразуващите се схеми са поставени изисквания, които следва да бъдат спазени в процедурата по одобряване на преобразуването. Тези изисквания са свързани с проверка на плана за сливане от депозитарите на сливащите се схеми; проверка от депозитар или одитор на отделни параметри от процедурата на замяна на дялове и акции на сливащата се схема с такива на приемащата; задължения за информиране на притежателите на дялове и конкретни изисквания към предоставяната им информация; уредба на прехвърлянето на активи и пасиви между схемите.

С цел постигане на по-голяма информираност на инвеститорите и създаване на условия за по-лесен достъп до публичната информация, краткият проспект се заменя с документ с ключовата информация. Въвежда се общ формат за изготвянето му, който се използва без промени или допълнения във всички държави-членки, в които се предлагат дяловете на КИС. Предвидено е задължение за осигуряване на постоянен достъп до документа чрез публикуването му на интернет страницата на управляващото дружество и инвестиционното дружество, както и за актуализирането му при всяка промяна на съществените му елементи. Предвидена е възможност проспектьт и документът с ключовата информация да бъдат предоставени на инвеститорите на траен носител или да бъдат публикувани на интернет страница.

По отношение на банката-депозитар на КИС са запазени действащите до момента разпоредби съгласно Директива 85/611/ЕИО. Отговорността на банката-депозитар може да бъде търсена от притежателите на дялове на КИС пряко или косвено чрез управляващото дружество. Въведено е задължение за банката депозитар, при поискване да предоставя на КФН цялата информация, с която разполага във връзка с изпълнение на задължения ѝ, и която е необходима за осъществяването на надзорните функции на комисията. Също така, когато КИС с произход от Република България, има сключен договор с управляващото дружество, с произход от друга държава-членка, банката депозитар е задължена да сключи писмено споразумение с управляващото дружество, с което се определя информацията, необходима за изпълнението на функциите ѝ.

С Директива 2009/65/ЕО на държавите-членки е предоставена възможност да възприемат или не въвеждат някои опции. Република България се възползва от повечето опции, които разширяват инвестиционните възможности на КИС.

На първо място, във връзка с разпоредбите относно инвестиционните ограничения на КИС, се предвижда разширяване на възможностите на КИС, чиято държава по произход е Република България, да инвестират до 100% в държавни ценни книжа, които отговарят на определени условия, при спазване принципа за разпределение на риска. Инвестицията в държавни ценни книжа е ниско рискова и допускането на тази опция от директивата дава възможност на по-консервативни схеми да инвестират само в такива книжа.

На следващо място, с проекта се допуска по-голяма концентрация на инвестициите на КИС в едно лице, ако КИС цели възпроизвеждане на състава на индекс на акции или на облигации, признат за приемлив от заместник-председателя. Тази опция от директивата е допусната, с цел предоставяне на допълнителни възможности за участниците на българския капиталов пазар със създаването на КИС, които следят движението на борсови индекси. В допълнение, условията за оценка за това дали даден индекс е приемлив, дават сигурност, че ценните книжа, включени в състава на съответния борсов индекс са ликвидни и позицията в тях може да бъде защитена на приемлива за инвеститорите цена и за кратък период от време.

С оглед уеднаквяване на режима за разкриване на информация на ниво ЕС, се въвежда задължение за КИС за представяне на два публични отчета - един за първо шестмесечие на финансовата година и един окончателен за края на съответната финансова година.

В обхвата на ЗКИСДПКИ са включени и предприятия за колективно инвестиране, които не са колективни инвестиционни схеми по смисъла на Директива 2009/65/ЕО. Като такива предприятия ЗКИСДПКИ определя инвестиционното

дружество от затворен тип и дружеството със специална инвестиционна цел по Закона за дружествата със специална инвестиционна цел. С предлагания законопроект е запазена детайлната регламентация относно условията за издаване и отнемане на лиценз, изискванията за извършване на дейност, както и реда и начина на преобразуване на инвестиционното дружество от затворен тип, като до голяма степен разпоредбите приложими спрямо дружествата от отворен тип, се прилагат и за тези от затворен тип. Част от промените са свързани с увеличаване на инвестиционните възможности чрез отпадане на част от ограниченията в инвестиционната политика на инвестиционните дружества от затворен тип, установени съгласно стария режим по ЗППЦК.

Проектът предвижда и налагането на административни санкции съгласно изискването на чл. 99, ал. 1 от Директива 2009/65/ЕО. Според него предвидените мерки и санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и осигуряващи превенция. Това е свързано и с разширяването на възможностите за трансграничното осъществяване на дейност на КИС и управляващо дружество.

Директива 2010/42/ЕО от 1 юли имплементираща Директива 2009/65/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета относно някои клаузи отнасящи се до сливането на фондове, структурата главен - хранващ фонд и процедурата по нотификация, **Директива 2010/43/ЕО** от 1 юли имплементираща Директива 2009/65/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета относно организационните изисквания, конфликта на интереси, ръководството на дейността, управлението на риска и съдържанието на договора между депозитара и управляващото дружество, както и измененията на Директива 2009/65/ЕО въведени с Директива 2010/78/ЕС (Омнибус 1), също следва да бъдат транспонирани в срок до 30-ти юни 2011г. В проекта са предвидени съответните делегации за наредби, в които ще бъдат транспонирани разпоредбите на посочените актове. Приемането на тези наредби е свързано с навременното приемане на ЗКИСДПКИ. Едновременното влизане в сила на закона и на подзаконовите нормативни актове по прилагането му цели създаването на ясни и непротиворечиви правила за дейността на КИС и на управляващите ги дружества, както и спазването на изискването за навременно транспониране на Директива 2009/65/ЕО и имплементиращите я директиви. Приоритетното приемане на проекта е от изключителна важност, както за спазването на ангажиментите произтичащи от членството на Република България в ЕС, така и за развитието на капиталовия пазар в България.

Към проекта на Закон за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране не е представена финансова обосновка, защото не се предвижда този проекта да има пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет.